

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต๋นโพธิ์แฝด) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” สืบเนื่องจากปัจจุบันนี้ความคิดความเชื่อ ค่านิยมของคนไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา มีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอย่างปรากฏเห็นได้ชัด เช่น มีพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ ออกมามากมาย ประชาชนส่วนใหญ่มักเข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้าง เห็นด้วยบ้างและไม่เห็นด้วยบ้าง แต่สิ่งที่สำคัญไปกว่านั้น “เงิน” คือ สิ่งที่หลายคนเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่สามารถเข้าถึงความปรารถนาอันสูงสุดของชีวิตได้ โดยเฉพาะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต๋นโพธิ์แฝด) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนเหล่านี้บริจาคเงินเพื่ออะไรกัน จึงเกิดเป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ขึ้นมา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญของประชาชนในวัดบ้านมอญ (ต๋นโพธิ์แฝด) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังของประชาชนที่บริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต๋นโพธิ์แฝด) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

โดยได้ศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยกำหนดกลุ่มประชากรที่มาบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต๋นโพธิ์แฝด) ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 300 ราย โดยแบ่งออกเป็น เพศชาย 150 ราย เพศหญิง 150 ราย ซึ่งได้ศึกษาในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2554 ถึง มิถุนายน 2554 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ เจริญพรพรรณ (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบแบบไค - สแควร์ (Chi-square Test Statistic) และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่) ตำบลต้นกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และเพศหญิง มีอายุ 21 – ถึง 30 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานข้าราชการ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อยู่ที่ 5,001 – ถึง 10,000 บาท มีสถานภาพโสด และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน โดยมีที่อยู่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 2 ปัจจัยเชิงจิตที่อิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่) ตำบลต้นกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาปัจจัยเชิงจิตที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่) ตำบลต้นกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยด้านความรู้สึทางจิตใจ, ด้านสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่นๆ, และด้านการบริหารจัดการภายในวัด พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงิน ระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการภายในวัด, ด้านความรู้สึทางจิตใจ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่นๆ เรียงตามลำดับ

1) ปัจจัยทางด้านความรู้สึทางจิตใจกับการบริจาคเงินทำบุญ พบว่า ปัจจัยด้านความรู้สึทางจิตใจ ที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในระดับมาก คือ ความศรัทธาเลื่อมใสในต้นโพธิ์แผ่ รองลงมาต้องการความสงบและที่พึ่งทางใจ (สบายใจ) และความศรัทธาเลื่อมใสในวัดบ้านมอญ ส่วนปัจจัยด้านความรู้สึทางจิตใจ ที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในระดับปานกลาง คือ กลัวว่าชีวิตจะลำบากจึงต้องบริจาคเงินทำบุญ, ต้องการเพื่อที่อยากจะบริจาคทำบุญเฉยๆ, มีความคาดหวังกับการที่ได้บริจาคเงินทำบุญ

2) ปัจจัยทางด้านสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่นๆ พบว่า ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในระดับมาก คือ เห็นว่าต้นโพธิ์แผ่มีความแปลกที่สามารถเดินลอดได้จึงอยากมาทำบุญ ส่วนปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และอื่นๆ ที่มีอิทธิพลระดับปานกลาง คือ สังคมมีแต่ความวุ่นวายจึงอยากบริจาคเงินทำบุญ, บริจาคเงินทำบุญเพราะทำตามประเพณีหรือเทศกาล, เห็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต, เห็นผู้อื่นมาก็เลยอยากมาบ้าง

3) ปัจจัยทางด้านการบริหารจัดการภายในวัด พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารจัดการภายในวัด ที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญในระดับมาก คือ ภายในวัดมีความสะอาดร่มรื่นเหมาะแก่ทำบุญ, สิ่งปลูกสร้างถาวรวัตถุมีความสมบูรณ์, รู้สึกถึงความปลอดภัยเมื่อได้เข้ามาทำบุญ ส่วนปัจจัยด้าน

การบริหารจัดการภายในวัดที่มีอิทธิพลระดับปานกลาง คือ มีห้องน้ำและห้องสุขาสะดวกสบาย, มีที่นั่งพักผ่อนตามสถานที่ต่างๆ, และระบบเครื่องขยายเสียงภายในวัดมีความเหมาะสม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคเงินทำบุญของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า การบริจาคเงินทำบุญของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย จำนวนเงินที่บริจาคในแต่ละครั้ง จำนวนครั้งที่เคยมาบริจาคเงิน (ความถี่ของการทำบุญ) และชนิดของสิ่งของที่นำมาบริจาค โดยกลุ่มตัวอย่างบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ ส่วนใหญ่บริจาค ต่ำกว่า 100 บาท และรองลงมาบริจาคเงิน 101- 200 บาท ส่วนจำนวนครั้งที่เคยมาบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ (ตันโพธิ์แผ่) เคยมามาเป็นครั้งแรก รองลงมาเคยมา 1 – 2 ครั้ง/เดือน ซึ่งมีสิ่งของที่นำมาทำบุญที่นอกจากเงินแล้ว ส่วนใหญ่บริจาคเป็นชุดสังฆทาน และชุดยารักษาโรค

ส่วนที่ 4 ความต้องการหรือคาดหวังของประชาชนที่บริจาคเงินทำบุญ

ผลการศึกษา ความต้องการหรือคาดหวังของประชาชนที่บริจาคเงินทำบุญที่วัดบ้านมอญ (ตันโพธิ์แผ่) ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

ความคาดหวังที่มีระดับความคาดหวังมากที่สุด คือ เพื่อต้องการอุทิศผลบุญไปให้เจ้ากรรมนายเวร ศัตรู, เพื่อต้องการความสุขความสบายใจ, เพื่อต้องการอุทิศส่งผลบุญไปถึงหมู่ญาติ, เพื่อต้องการให้หายจากอุปสรรคในชีวิต, และเพื่อต้องการสร้างครอบครัวให้อบอุ่น

ความคาดหวังที่มีระดับความคาดหวังมาก คือ เพื่อต้องการไม่ให้โรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน, เพื่อต้องการแสดงตนในฐานะเป็นชาวพุทธ, เพื่อต้องการให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง, เพื่อต้องการอุปถัมภ์วัดบ้านมอญ(ตันโพธิ์แผ่) เพราะเห็นว่าเงินบริจาคที่ทำบุญไปแล้วจะเกิดประโยชน์, เพื่อต้องการอุทิศผลบุญให้เทวดา, เพื่อต้องการเกิดในภพภูมิที่ดีในชาติหน้า, เพื่อต้องการความสำเร็จในหน้าที่การงาน, เพื่อต้องการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม, เพื่อสงเคราะห์พระสงฆ์และสามเณร, เพื่อต้องการฝึกจิตปฏิบัติธรรม(ละความตระหนี่), เพื่อต้องการที่จะได้ไม่อดอยากในชาติหน้า, เพื่อต้องการมีอายุยืนยาว, เพื่อต้องการให้เป็นที่ยรักของบุคคลอื่น, เพื่อต้องการสร้างมหาทานเพื่อการบรรลุธรรมผลนิพพาน, เพื่อต้องการเป็นผู้มีอำนาจวาสนาผู้คนยอมรับนับถือ, เพื่อต้องการให้มีเงินทองใช้จ่ายมากมาย, เพื่อต้องการมีโชคลาภ ให้อุดมดี ถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล, และเพื่อต้องการกลบเกลื่อนหรือล้างบาปกรรมที่เคยทำมา

และความคาดหวังที่มีระดับความคาดหวังน้อย คือ เพื่อต้องการไม่เป็นส่วนต่างของสังคม และไม่ต้องการอะไรเลย

ส่วนที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการจัดกลุ่มโดยวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์(Chi-square Test) ทดสอบค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรเพื่อตรวจสอบสมมติฐานสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ต้นโพธิ์แผ่ภายในวัดบ้านมอญคือสิ่งดึงดูดให้ประชาชนบริจาคเงินทำบุญ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินบริจาคกับตัวแปร 3 ตัว ได้แก่ อิทธิพลของความศรัทธาเลื่อมใสในต้นโพธิ์แผ่, ความแปลกของต้นโพธิ์แผ่ที่สามารถเดินลอดได้, และต้นโพธิ์แผ่คือแรงจูงใจที่ทำให้มาบริจาคเงินทำบุญปรากฏว่า จำนวนเงินที่บริจาคทำบุญในวัดบ้านมอญ มีความสัมพันธ์กับความแปลกของต้นโพธิ์แผ่ที่สามารถเดินลอดได้, และต้นโพธิ์แผ่คือแรงจูงใจที่ทำให้มาทำบุญบริจาคเงิน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความศรัทธาเลื่อมใสในต้นโพธิ์แผ่ ดังนั้น ต้นโพธิ์แผ่ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่เป็นสิ่งที่ดึงดูดคนให้มาทำบุญบริจาคเงิน คนที่มาทำบุญอาจจะศรัทธาเลื่อมใสหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งซึ่งไม่มีผลกับจำนวนเงินบริจาคแต่อย่างใด

ประชาชนมีคาดหวังผลตอบแทนในการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินบริจาคกับอิทธิพลความคาดหวังกับการที่ได้บริจาคเงินทำบุญปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนเงินบริจาคมีความสัมพันธ์กับระดับการคาดหวังลักษณะที่ว่าไม่ต้องการสิ่งใดเลยจากการบริจาค และจากค่าเฉลี่ยของระดับความคาดหวังของการบริจาคเงินทำบุญจำนวน 25 ลักษณะ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ ระดับมากจำนวน 18 ข้อ ระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ เพื่อต้องการไม่เป็นส่วนต่างของสังคม และไม่ต้องการอะไรเลย และไม่มีความคาดหวังอะไรเลยนั้นอยู่ในระดับน้อย และน้อยที่สุดแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มาบริจาคเงินทำบุญส่วนใหญ่ย่อมหวังผลตอบแทนอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด

ความคาดหวังของประชาชนมีอิทธิพลต่อจำนวนเงินและสิ่งของทำบุญในแต่ละครั้ง ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินบริจาคทำบุญในวัดบ้านมอญกับความคาดหวังผลตอบแทนในการบริจาคเงินทำบุญในวัดบ้านมอญ จำนวนทั้งสิ้น 25 ข้อ มีความสัมพันธ์กันจำนวน 20 ข้อ เช่น ความคาดหวังเพื่อต้องการความสุขกายสบายใจ, มิใช่ชลาภ ถูกสลากกินแบ่งรัฐบาล, ให้ไม่มีอุปสรรคในชีวิต เป็นต้น แต่มีความคาดหวังจำนวน 5 ข้อที่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินบริจาค ได้แก่ เพื่อต้องการฝึกจิตปฏิบัติธรรม (ละความตระหนี่), ไม่ให้โรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียน, สงเคราะห์พระสงฆ์และสามเณร, อุปถัมภ์วัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่), และแสดงตนในฐานะเป็นชาวพุทธ,

ด้านการทำบุญด้วยวัตถุสิ่งของนอกจากการบริจาคด้วยเงินแล้ว ถ้าหากกลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในสิ่งใดก็จะบริจาคสิ่งของที่เกี่ยวกับลักษณะในด้านนั้นๆ เช่น มีความหวังแก่ตนเองไม่ให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ มีอายุยืนยาว ผู้ที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดจะบริจาคชุดยารักษาโรค หรือบริจาคสิ่งของตามความเชื่อของตนเอง เช่น เชื่อว่าถ้าบริจาคชุดสังฆทาน ชุดอาหาร และชุดของใช้ในครัว จะส่งผลบุญไปถึงหมู่ญาติ ก็จะนิยมบริจาคสิ่งนั้นตามไปด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริจาคเงินทำบุญของประชาชนในวัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่) ต.สันกลาง อ.สันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถานที่ที่จอดรถภายในบริเวณวัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่) มีไม่เพียงพอ วัดจะได้ทำการขยายสถานที่จอดรถ เพื่อรองรับในวันสำคัญทางพุทธศาสนา เพราะพุทธศาสนิกชน ส่วนใหญ่จะถือโอกาสมาทำบุญ ในช่วงวันสำคัญมากกว่า
2. บุคคลที่เข้ามาขายของภายในวัด ทางวัดจะได้จัดสถานที่ให้ขายของโดยเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. ด้วยค่านิยมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป วัดควรมีกิจกรรมอื่น ๆ เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้มาทำบุญ และเยาวชนในชุมชนใกล้เคียง เช่น การให้ความรู้เรื่องสุขภาพ คุณภาพชีวิต และแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม
4. บุคคลที่เข้ามาทำบุญบริจาคเงินแล้วแต่มีความคาดหวัง วัดจึงเป็นสถานที่ยึดเหนี่ยวหล่อหลอมจิตใจของทุกเพศทุกวัย เพราะฉะนั้น วัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผ่) จึงควรสร้างค่านิยมให้กับบุคคลที่เข้ามาบริจาคเงินทำบุญแล้วให้เหมาะสมกับหลักธรรม ในทางพุทธศาสนา สร้างสัมมาทิฐิความเห็นชอบ เห็นถูกและเห็นตามความเป็นจริง
5. พระภิกษุ สามเณร กรรมการ เจ้าหน้าที่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องภายในวัดทุกคน คือแบบอย่างที่ดี ต่อการพัฒนาจิตใจ และการสร้างศรัทธา ของวัด
6. จากงานวิจัยในเล่มนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้ที่บริจาคเงินทำบุญส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่น้อยมาก (อยู่ในช่วง 5,000-10,000 บาท) ซึ่งถือว่าสถานภาพฐานะที่ต่ำ (ยิ่งลำบากยิ่งทำบุญ) วัดจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความเชื่อและค่านิยม (ทางปัญญา) ให้กับผู้บริจาคกลุ่มนี้ให้บริจาคเงินแต่พอตัว เช่น คนส่วนใหญ่คิดว่าถ้าบริจาคเงินมากก็จะได้บุญมาก หรือคิดว่าถ้าบริจาคเงินมากก็จะสบายในชาติหน้า ซึ่งเป็นค่านิยมและความเชื่อที่ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้อยู่ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ทำให้มีพุทธศาสนิกชนหลังไหลมาทำบุญกันมาก ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรจะดำเนินการเก็บข้อมูลก่อนเทศกาลเข้าพรรษาเพื่อเห็นความแตกต่างของการบริจาคเงินทำบุญ

2. ควรศึกษาถึงข้อแตกต่างระหว่างการบริจาคเงินทำบุญให้กับวัด กับการบริจาคเพื่อการกุศลให้กับองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วัด เช่น บ้านพักคนชรา บ้านเด็กอ่อน โรงเรียนสอนคนตาบอด เป็นต้น

3. ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะวัดบ้านมอญ (ต้นโพธิ์แผด) อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ เท่านั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาวิจัยวัดอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเพื่อนำมาผลการศึกษามาเปรียบเทียบถึงการบริจาคเงินทำบุญของแต่ละวัดมีความแตกต่างกันหรือไม่



ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved